

II. PROJEKT TECHNOLOGII WĘZŁA CIEPŁNEGO

II.1. CZĘŚĆ OPISOWA

1.0. Podstawa opracowania

- o Zlecenie Inwestora – Miasto Bydgoszcz, ul. Jezuitka 1, 85-102 Bydgoszcz reprezentowane przez Administrację Dóbr Miejskich „ADM” Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, ul. Śniadeckich 1,
- o „Audyt energetyczny budynku mieszkalno – usługowego przy ul. Paderewskiego 15 w Bydgoszczy” wykonany przez ENERPROJEKT BIURO PROJEKTOWE Adam Dziamski, ul. Unii Lubelskiej 3, 61-249 Poznań, oprac. czerwiec 2017,
- o „Warunki przyłączenia obiektu do miejskiej sieci ciepłowniczej” dla budynku mieszkalnego przy ul. Paderewskiego 15 w Bydgoszczy - nr EE/1138/2015, z dnia 8.09.2015 oraz aktualizacja „Warunków” nr EE/1563/2017 z dnia 9.08.2017 r.
- o „Założenia techniczno-eksploatacyjne do projektu węzła ciepłowniczego” oraz „Wtyczne dla pomieszczeń węzłów ciepłych” - wydane przez KPEC w Bydgoszczy, 12.2016r.
- o Projekt instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, oprac. „ENERPROJEKT”- 07.2017r.
- o Wiza lokalna i inwentaryzacja przedprojektowa,
- o Obowiązujące normy i literatura techniczna, DTR urzędów.
- o Uzgodnienia międzybranżowe.

2.0. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt źródła ciepła dla budynku mieszkalnego zlokalizowanego przy ul. Paderewskiego 15 w Bydgoszczy.

Źródłem ciepła dla obiektu będzie:

- 2-funkcyjny węzeł ciepły dla potrzeb części mieszkalnej budynku, o mocy 81,0 kW i c.w.u. o mocy 70,0 kW,

Zgodnie z „Warunkami przyłączenia” j.w. węzeł zlokalizowany będzie w wydzielonym pomieszczeniu na poziomie piwnicy i zasilany z sieci ciepłej DN150 prowadzonej w piwnicy przedmiotowego budynku.

Przyłącze sieci ciepłej nie stanowi zakresu opracowania.

Projekt centralnej ciepłej wody użytkowej i cyrkulacji oraz instalacji c.o. stanowi odrębne opracowanie.

3.0. Stan istniejący

Istniejący budynek jest budynkiem mieszkalnym, 5-kondygnacyjnym, podpiwniczonym. Budynek jest wyposażony w instalację gazową, wodociągową, kanalizacyjną i elektryczną, nie posiada centralnej instalacji ciepłej wody użytkowej ani instalacji centralnego ogrzewania.

Pomieszczenia części mieszkalnej ogrzewane są za pomocą pieców katalowych. Ciepła woda użytkowa przygotowywana jest w indywidualnych pojemnościowych elektrycznych podgrzewaczach c.w.u.

Projekt centralnej ciepłej wody użytkowej i cyrkulacji oraz podłączenia projektowanej instalacji c.o. do węzła ciepłego stanowi odrębne opracowanie.

4.0. Charakterystyka eksploatacyjna węzłów ciepłych

Projektowany węzeł ciepły zlokalizowany będzie w wydzielonym pomieszczeniu na poziomie piwnicy pełniącym funkcję pomieszczenia technicznego. Zgodnie z „Warunkami technicznymi” j.w. do węzła ciepłego należy doprowadzić przyłącze ciepłownicze, które będzie wtłaczane do istniejącej sieci ciepłej 2 x DN150, biegnącej przez pomieszczenia piwniczne budynku.

Projektuje się :

7. Warunki techniczne przyłączenia do sieci elektroenergetycznej

ENEA Operator Sp. z o.o. Oddział Dystribucji Bydgoszcz
Rejon Dystribucji Bydgoszcz
ul. Kapiełowa 6
85-513 Bydgoszcz
tel. 52 586 12 15

26503/2017/OD1/ZR1

Administracja Domów Mieskich "ADM"
Spółka z o.o.
ul. Jana i Jędrzeja Śniadeckich 1
85-011 Bydgoszcz

Warunki przyłączenia
do sieci elektroenergetycznej ENEA Operator Sp. z o.o.

Charakter i lokalizacja obiektu / lokalu
Wzrost C.O., Bydgoszcz, ul. Ignacego Paderewskiego 15
warunki dotyczą rozdzielni instalacji w obiekcie
z mocą przyłączeniową 3 kW
na napięciu 0,4 kV
zakwalifikowanego do V grupy przyłączeniowej

I. MIEJSCE PRZYŁĄCZENIA

Wewnętrzna linia zasilająca (wiz) - RG w budynku w Bydgoszczy, ul. Paderewskiego 15, istniejąca linia kablowa 0,4 kV zasilana ze stacji "Zamojskiego" nr 10359
II. RODZAJ POŁĄCZENIA Z SIECIĄ ORAZ ZAKRES NIEZBĘDNYCH ZMIAN W SIECI
1. w zakresie dotyczącym budowy przyłącza ENEA Operator Sp. z o.o.

2. w zakresie dotyczącym niezbędnych zmian w sieci
3. w zakresie dotyczącym urządzeń poboru energii elektrycznej.
Urządzenia w sieci dostosować do nowych warunków poboru energii elektrycznej.
W ww. budynku wykonać odgałęzienie z wiz-tu do projektowanego układu pomiarowego jednofazowego dla projektowanego węzła C.O. z zastosowaniem kabla, przewodu wg potrzeb.
Przygotowanie elektrycznej instalacji odbiorczej.
Dostosowanie wewnętrznej linii zasilającej oraz innych urządzeń elektroenergetycznych w obiekcie do zwiększonego poboru mocy.
Na powyższe prace należy uzyskać zgodę właściciela/właścicieli obiektu.

III. MIEJSCE DOSTARCZANIA ENERGII ELEKTRYCZNEJ

zasilki prądowe na wyjściu przewodów od zabezpieczeń głównych w złązcu, w kierunku podmiotu przyłączonego
Miejsce dostarczania energii elektrycznej stanowi jednocześnie granicę własności i eksploatacji urządzeń.
IV. MIEJSCE ZAINSTALOWANIA UKŁADU POMIAROWO-ROZLICZENIOWEGO
Miejsce ogólnodostępne - tablica licznikowa w korytarzu budynku lub wg potrzeb
V. WYMAGANIA DOTYCZĄCE UKŁADU POMIAROWO-ROZLICZENIOWEGO
Należy zainstalować układ, który składać się będzie z:
jednofazowego, licznika energii czynnej
Wszystkie urządzenia do układu pomiarowego winny być przystosowane do plombowania.
VI. RODZAJ I USYTUOWANIE ZABEZPIECZEŃ
zabezpieczenie przedlicznikowe - 16 A w szafce pomiarowej klienta w pomieszczeniu/miejscu ogólnodostępnym
VII. WYMAGANY STOPIEŃ SKOMPENSOWANIA MOCY BIERNEJ
Energia elektryczna winna być pobierana przy współczynniku mocy odpowiadającym $\text{tg } \varphi \leq 0,4$.

VIII. DANE I INFORMACJE DOTYCZĄCE SIECI DLA DOBORU SYSTEMU OCHRONY OD PORAŻEN

26503/2017/OD1/ZR1 UWLZ

EW

Strona 1

- indywidualny węzeł ciepły kompaktowy stojący w układzie równoległym, z jednostopniowym podgrzewem c.w.u.
- moduł przytączeniowy węzła.

TABELA PARAMETRÓW

1. Parametry miejskiej sieci ciepłej zgodnie z "Warunkami technicznymi podłączenia do sieci ciepłowniczej", wynoszą:

L.p.	Parametry czynnika grzewczego	Zima	Lato
1.	Maksymalna temperatura zasilania wody	130/60°C	70/35°C
2.	Parametry wody sieciowej do doboru wymienników w okresie letnim	-	70/35°C
4.	Ciepłota dyspozycyjna	100kPa	100kPa
5.	Maksymalne ciśnienie robocze sieci ciepłej	1,6 MPa	

2. Parametry obliczeniowe instalacji c.o.:

L.p.	Parametry instalacji c.o. części mieszkalnej	81,0 kW	70/50°C
1.	Moc ciepła zamówiona	81,0 kW	70/50°C
2.	Obliczeniowa temperatura zasilania / powrotu		70/50°C
3.	Wymagane ciśnienie dyspozycyjne	13,1 kPa	703 l
4.	Pojemność wodna instalacji		703 l

3. Parametry obliczeniowe instalacji c.w.u.:

L.p.	Parametry instalacji c.w.u. części mieszkalnej	$Q_{cwu\text{st}} = 20,0 \text{ kW}$	$Q_{cwumax} = 70 \text{ kW}$
1.	Moc ciepła	$Q_{cwu\text{st}} = 20,0 \text{ kW}$	$Q_{cwumax} = 70 \text{ kW}$
2.	Obliczeniowa temperatura instalacji	5/55°C	5/55°C
3.	Strata ciśnienia w obiegu c.w.u.	25kPa	25kPa

Proponuje się doprowadzenie przytączce ciepłego 2 x Dn32 .
Projekt przytączca nie stanowi zakresu opracowania

5.0. Projektowany układ technologiczny węzła ciepłego

W pomieszczeniu węzła ciepłego przewiduje się montaż kompaktowego węzła ciepłego: - węzeł ciepły 2-funkcyjny, produkcyjny Danfoss (lub inny równoważny), dla części mieszkalnej budynku, o mocy maksymalnej dla c.o. 81 kW oraz 70 kW na cele c.w.u. Węzeł należy wykonać w wersji stojącej, montowany na ramie o wymiarach 1200x600x1400 mm (długość x szerokość x wysokość), waga ok. 111 kg. Węzeł montowany będzie w wydzielonym pomieszczeniu znajdującym się na poziomie piwnicy budynku. Zakres prac budowlanych niezbędnych dla dostosowania pomieszczenia do potrzeb i wymagań stawianych w normie PN-99/8864-46 "Węzły ciepłe. Wymagania i badania przy odbiorze" zawarto w p-cie A.8.0 opracowania.

WĘZEŁ KOMPAKTOWY WISZĄCY 2-FUNKCYJNY NA CO I CWU

W skład 2-funkcyjnego węzła ciepłego wchodzi poza orurowaniem technologicznym, niezbędną armaturę odcinającą i pomiarową, następujące moduły funkcjonalne:

- MODUŁ PRZYTĄCZENIOWY

Moduł przytączeniowy, montowany na progu węzła za głównymi zaworami odcinającymi węzła.
Moduł stanowi zespół urządzeń firmy Danfoss, w którego skład wchodzi:

- regulator różnicy ciśnień z regulatorem przepływu, montowany na przewodzie powrotnym sieci ciepłej,
- armatura odcinająca - nastawcza
- część filtracyjna
- część pomiarowa - rozliczeniowa:
- dla strumienia wody sieciowej zasilającej moduł c.o. i c.w.u.,
- zgodnie z wymaganiami KPEC- dla strumienia wody sieciowej zasilającej moduł c.w.u.
- układ dla pomiaru uzupełniania wody w instalacji c.o.
- Regulator różnicy ciśnienia i przepływu spełnia funkcje wymagane w „Wytycznych projektowania”.

- MODUŁ REGULACJI ELEKTRONICZNEJ

Moduł sterowniczo - pomiarowy, zlokalizowany w szafce sterowniczej zabudowanej na agregacie kompaktowym, złożony ze sterownika oraz kompletu czujników temperatury. Do sterowania pracą węzła ciepłego zastosowany został zespół urządzeń elektronicznych firmy Danfoss, w którego skład wchodzi:

- regulator pogodowy ECL Comfort 310 z kluczem do aplikacji ECL A266 - do pogodowej regulacji temperatury zasilania w układach centralnego ogrzewania i regulacji stałotemperaturową obiegu ciepłej wody użytkowej w układzie przepływowym, przy zachowaniu priorytetu podgrzewu c.w.u.
- zespół elektronicznych czujników temperatury wody instalacyjnej, temperatury zewnętrznej ESMT oraz termostat bezpieczeństwa TR/STW, jako ogranicznik temperatury instalacyjnej.

Regulator spełnia funkcje wymagane w „Wytycznych projektowania”.

- MODUŁ C.O.

Moduł przygotowania c.o. wchodzi w zakres 2-funkcyjnego węzła kompaktowego. W skład modułu wchodzi następujące elementy:

- Wymiennik ciepła płytowy luźnowy dla potrzeb c.o.
- Zawór bezpieczeństwa wymiennika c.o. - 1 szt.
- Przeponowe naczynie wzbiorcze - 1 szt.
- Część regulacyjna - nastawcza: zawór regulacyjny, z siłownikiem elektrycznym z funkcją zwrotną, do sterowania pracą wymiennika ciepła, na powrocie wody sieciowej
- Zespół filtracyjny wody instalacyjnej
- Zespół pompy obiegowej instalacji c.o.

- MODUŁ C.W.U.

Moduł przygotowania c.w.u. wchodzi w zakres 2-funkcyjnego węzła kompaktowego. W skład modułu wchodzi następujące elementy:

- Wymiennik ciepła płytowy luźnowy 1 - stopniowy dla potrzeb przygotowania c.w.u.
- Zawór bezpieczeństwa wymiennika c.w.u. - 1 szt.
- Część regulacyjna - nastawcza: zawór regulacyjny, z siłownikiem elektrycznym z funkcją zwrotną, do sterowania pracą wymiennika ciepła, zamontowany na powrocie wody sieciowej
- Zespół filtracyjny wody zimnej
- Zespół pompy cyrkulacyjnej c.w.u.
- Zespół pomiarowy - rozliczeniowy zużycia ciepła na c.w.u.

6.0. Urządzenia technologiczne

6.1. Wymienniki ciepła

Dla przedstawionych wielkości zapotrzebowania ciepła dobrano wymienniki ciepła płytowe, luźnowe miedziane.

Główne dane techniczne:

- Min. temperatura -10 °C
- Max. temperatura +180 °C
- Max. ciśnienie robocze 25 bar

- Średnice króćców DN (gwintowane lub kotłownicze)

Wymienniki posiadają fabryczną izolację termiczną:

Parametry techniczne izolacji		PU (Poluretany)		Błacha stalowa powlekana z izolacją poliesterową	
Typ	Przewodność cieplna λ [W/mK]	0,027	0,042	0,042	
Maksymalna temperatura, °C	-	130	150	180	30
-Stała, °C	-	160	180	180	30
- Krótkotrwała (szczytowa), °C	-	20	20	20	20
Grubość ścianki, mm	-	20	20	20	20

UWAGA – projektowana instalacja wewnętrzna ciepłej wody wykonana będzie z rur tworzywowych.

6.2. Pompy obiegowe

Obieg wody instalacyjnej zapewniają pompy obiegowe bezdławicowe z mokrą wirnikiem silnika i płynną regulacją, z zabezpieczeniem przed suchobiegiem.

Silnik 1-fazowy.

Silnik nie wymaga żadnego zewnętrznego zabezpieczenia.

Czynnik chłodzący: Ciepła woda użytkowa

Zakres temperatury cieczy: 2 .. 110 °C

Instalacja:

Zakres temperatury otoczenia: 0 .. 40 °C

Maksymalne ciśnienie pracy: 10 bar

Ciśnienie: PN 10

Układ sterowania powinien zapewnić krótkotrwałe, cykliczne uruchamianie pompy obiegowej c.o. w okresie przerwy grzewczej.

6.3. Urządzenia automatycznej regulacji

Wzēt ciepły wyposażony będzie w system automatycznej regulacji temperatury c.o. i c.w.u. w oparciu o urządzenia firmy Danfoss:

- elektroniczny regulator temperatury c.o. i c.w. typu ECL Comfort 310 z kluczem aplikacji A266.
- zawór regulacyjny c.o. typu VM2, z siłownikiem typu AMV20,
- zawór regulacyjny c.w.u. typu VM2, z siłownikiem typu AMV33,
- czujnik temperatury instalacji c.o. i c.w.u. ESMU 100,
- czujnik temperatury zewnętrznej ESMT
- termostat bezpieczeństwa (instalacja c.o.) ST-1
- Stabilizację ciśnienia (oraz ograniczenie przepływu) po stronie sieciowej węża osiąga się przez zastosowanie regulatora różnicy ciśnień i przepływu AVPQ4 (dostarczy i zamontuje KPEC)

6.4. Urządzenia filtrujące

W celu zabezpieczenia urządzeń przed zanieczyszczeniami mechanicznymi zastosowano po stronie sieciowej filtr siatkowy z wkładem magnetycznym.

Na doprowadzeniu zimnej wody i cyrkulacji do wymiennika c.w. zamontowane będą filtry siatkowe gwintowane, a na przewodzie zimnej wody, poza zakresem kompaktu zawór antyskażeniowy typu EA DN40.

6.5. Układ stabilizacji

Zabezpieczenie instalacji c.o. - Zabezpieczenie instalacji c.o. zaprojektowano w układzie zamkniętym, zgodnie z wymogami normy PN-B-20414:1999. Zabezpieczenie wymiennika ciepła stanowi zawór bezpieczeństwa DN25, typu SYR1915, produkcji HUSTY, w wykonaniu na 4,0 bar. Rozszerzalność termiczną wody w instalacji c.o. przejmie jedno naczynie wzbiorcze przeponowe typu REFLEX NG80/6.

Zabezpieczenie instalacji c.w.u. - Zabezpieczenie wymiennika i instalacji c.w.u. wykonano zgodnie z normą PN-76/B-02440 i stanowi go 1 zawór bezpieczeństwa DN25 typu SYR2115, produkcji HUSTY, wykonanie na 6 bar.

Stabilizacja ciśnienia i przepływu:

Zastosowano regulator różnicy ciśnień z regulatorem przepływu produkcji Danfoss typu AVPQ do montażu na przewodzie powrotnym sieci ciepłej, spadek mierzony 20 kPa, zakres nastawy

regulatora :

- zakres nastaw ciśnienia: 0,2 do 1,0 bar
- zakres nastaw przepływu: 0,2 do 4,5 m³/h

6.6. Urządzenia pomiarowo-rozliczeniowe

W węźle zainstalowane będą urządzenia pomiarowe:

- układ pomiarowo-rozliczeniowy energii ciepłej

Licznik ciepła wraz z modułem telemetrycznym montowany przez dostawcę ciepła.

- wodomierz wody uzupełniającej - do pomiaru ilości wody do uzupełniania zładu instalacji c.o. przewidziano zainstalowanie wodomierza jednostrumieniowego JS90_NK Q3-2,5 m³/h

Do pomiaru temperatury:

- na wejściu do projektowanego węzła ciepłownego projektuje się montaż termometrów bimetalicznych TDL150, produkcji Danfoss, posiadających zatwierdzenie przesa GUM, o zakresie temperatur 0 ÷ 160 °C.
- instalacji c.o. i c.w.u. projektuje się termomanometry TDL150, produkcji Danfoss, posiadających zatwierdzenie przesa GUM, o zakresie temperatur 0 ÷ 120 °C.

Do pomiaru ciśnienia:

- na wejściu do projektowanego węzła ciepłownego projektuje się manometry tarzowe MDD80, o średnicy tarczy 80mm, z kurkiem manometrycznym fig.528, produkcji Danfoss, posiadające zatwierdzenie przesa GUM, o zakresie pomiarowym dla rurociągów wysokoparametrowych 0 ÷ 16 bar.
- instalacji projektuje się manometr tarzowy Wika 111.10, o średnicy tarczy 80mm, z kurkiem manometrycznym fig.528, produkcji Danfoss, posiadające zatwierdzenie przesa GUM, o zakresie pomiarowym dla rurociągów wysokoparametrowych 0 ÷ 10 bar.

6.7. Armatura

Armatura zainstalowana po stronie wysokoparametrowej węzła ciepłownego musi spełniać warunki:
- temperatura Temp. max 135°C
- ciśnienie robocze p1=1,6 MPa,
Na progu węzła zawory kulowe spawane, pozostałe : zawory kulowe gwintowane.
Zawory po stronie instalacyjnej kulowe gwintowane lub z końcówkami do spawania.

- temperatura t = 100 °C,
- ciśnienie robocze p1 = 0,6 MPa

W celu odpowietrzenia węzła w najwyższych jego punktach zamontowane będą przewody odprowadzające powietrze wyposażone w zawory kulowe. W najniższych miejscach węzła - po stronie sieciowej i instalacyjnej - zostaną zamontowane przewody z zaworami kulowymi, które umożliwią odwodnienia urządzeń. Na instalacji c.o. należy zamontować zawór automatycznego odprowadzenia powietrza typu TACO.

7.0. Wtyczne montażowe

7.1. Wykonanie węzła kompaktowego

Węzeł dla potrzeb c.o. i c.w.u. wykonać jako węzeł kompaktowy stojący.
Węzeł kompaktowy powinien mieć budowę modułową, umożliwiającą jego rozkręcenie i powtórne złożenie w pomieszczeniu węzła ciepłego.

Następnie instalację węża należy poddać dwukrotnemu pękaniu i przeczyćścić filtr siatkowy po każdym pękaniu. Prędkość przepływu wody w trakcie pękania winna wynosić min. 2m/s.

izolacja termiczna:

Izolację termiczną należy zamontować na orurowaniu (dla długości odcinków > 10cm), oraz wymiennikach ciepła. W przypadku węzłów kompaktowych rurociąg i armatura izolowana fabrycznie przez producenta węża, zgodnie z zawartą umową na dostawę węzłów.

Przewody należy izolować termicznie zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6.11.2008 r. Dz.U. Nr 201, poz.1238 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, załącznik nr 2, pkt.1.5.

Załącznik nr 2 do Dz.U. Nr 201, poz. 1238.

Po zabezpieczeniu antykorozyjnym rury stalowe należy zaizolować otuliną termoizolacyjną zgodnie z wymogami:

Lp.	Rodzaj przewodu lub komponentu	Minimalna grubość izolacji
1	Średnica wewnętrzna do 22 mm	20 mm
2	Średnica wewnętrzna od 22 do 35 mm	30 mm
3	Średnica wewnętrzna od 35 do 100 mm	równa średnicy wewnętrznej rury
4	Średnica wewnętrzna ponad 100 mm	100 mm
5	Przewody i armatura wg poz. 1-4 przechodzące przez ściany lub stropy, skrzyżowania przewodów	½ wymagań z poz. 1-4
6	Przewody ogzewań centralnych wg poz. 1-4, ułożone w komponentach budowlanych między ogrzewanymi pomieszczeniami różnych użytkowników	½ wymagań z poz. 1-4

Izolacja winna spełniać wymagania eksploatacyjne dostawcy ciepła. Projektuje się izolację STEINORM z pianki poliuretanowej w płaszczu z folii PCV. Izolacja ciepła powinna być wykonana w sposób zapewniający nierozprzestrzenianie się ognia. Przy przejściach rura przez przegrodę należy stosować tuleje ochronne. W tulei ochronnej może znajdować się żadne podcięcie rury. Tuleja ochronna powinna być rura o średnicy wewnętrznej większej od średnicy zewnętrznej rury przewodu:

- co najmniej o 2 cm, przy przejściu przez przegrodę pionową,

- co najmniej o 1 cm, przy przejściu przez strop.

Tuleja ochronna powinna być dłuższa niż grubość przegrody pionowej o około 2 cm z każdej strony, a przy przejściu przez strop powinna wystawać około 2 cm powyżej posadzki i około 1 cm poniżej tynku na stropie. Przestrzeh między rurą przewodu a tuleją ochronną powinna być wypełniona materiałem nie działającym korrozyjnie na rurę, umożliwiającym jej wzdużne przemieszczanie się i utrudniającym powstanie w niej naprężeń ścinających.

Dla oznakowania rurociągów wykonąć opaski identyfikacyjne o wymiarach i odstępach zgodnych z PN-70/N-01270/07.

Barwy rozpoznawcze stosować zgodnie z PN-70/N-01270/03 dla zielonego koloru wody. Przyjąc następujące barwy:

- woda sieciowa zasilanie
- woda sieciowa powrót
- woda instalacyjna zasilanie
- woda instalacyjna powrót
- biała.
- biała
- niebieska
- czerwona

Kierunki przepływu oznaczać strzałkami o długości 50 - 300 mm, w zależności od średnicy rurociągu, w kolorze czarnym. Dźwignie zaworów kulowych pomalować farbą w kolorach identyfikacyjnych rurociągów.

7.3. Wytężenie elektryczne

- Węzeł cieplny zasilić z tablicy administracyjnej budynku. Szafkę licznikową, przystosowaną do opłombowania, umieścić przy tablicy administracyjnej.
- W pomieszczeniu węzła wykonać rozdzielnię elektryczną z wytężnikiem głównym, zasilającą:
  - szafkę sterowniczą węzła, z której będą zasilane wszystkie urządzenia komputrowego węzła; napięcie 1~230V, przewidywana moc węzła ok. 2,0 kW,
  - oświetlenie pomieszczenia węzła,
  - min. 1 gniazdo wtykowe, napięcie 1~230V, umożliwiające podłączenie elektronarzędzi o mocy maksymalnej 2,0 kW.
- Należy stosować rozdzielnicę szafkowo-biaszaną wyposażoną w wytężnik główny z zamkniętymi drzwiшками. Na drzwiach rozdzielnicy umieścić tablicę ostrzegawczą. Na wewnętrznej stronie drzwi rozdzielnicy umieścić w sposób trwały schemat rozdzielnic.
- Rozdzielnicę należy umieścić możliwie najbliżej drzwi wejściowych, z zachowaniem wymaganych odległości od urządzeń technologicznych.
- Stosować oprawy oświetleniowe: jarzeniowe, energooszczędne, hermetyczne. Jedną z opraw należy wyposażyć w inwerter w celu zabezpieczenia oświetlenia awaryjnego. Odsprzet instalacyjny tj. wytężniki, puszki instalacyjne, oprawy oświetleniowe, rozdzielnicę w wykonaniu IP44. W celu zachowania szczelności rozdzielnic, odgałęźników gniazd należy stosować przewody okrągłe ze względu na okrągłe uszczelnienie dławikowe.
- Natężenie oświetlenia w pomieszczeniu węzła cieplnego powinno wynosić minimum 200 luxów, a współczynnik równomierności minimum 0,7.
- Wytężnik oświetlenia zlokalizować przy drzwiach wejściowych do pomieszczenia węzła. Instalację prowadzić w rurkach instalacyjnych lub korytkach. Podać do silników i innej aparatury mocować na konstrukcjach wsporczych ostanających od uszkodzeń mechanicznych (zasłanie od góry).
- Należy stosować podłączenia wyrównawcze urządzeń i instalacji przyłączonych do uzziemionej głównej szyny uzziemiącej.
- W obwodach oświetlenia i gniazd oraz w obwodach silników stosować zabezpieczenia nadmiarowo-prądowe.
- Dla urządzeń zamontowanych na stałe jako środek ochrony przeciwprężeniowej dodatkowej należy stosować szybkie wytężenie zasilania, dla urządzeń przenośnych (gniazda) – jednym wytężnikiem różnicowo - prądowym całego obiektu.
- Ochronę przeciwprężeniową objąć szafkę licznikową. Konieczne jest wykonanie miejscowych podcięć wyrównawczych.
- Podłączyć urządzenia automatyki w sposób umożliwiający samoczynne przejście pomp obiegowych w tryb czuwania (nie dotyczy cyrkulacji ciepłej wody).

8.0. Pomieszczenie węzła cieplnego

- Pomieszczenie przeznaczone na węzeł cieplny należy dostosować do wymagań stawianych w normie PN-99/8864-46 "Węzły cieplne. Wymagania i badania przy odbiorze".
- W ramach prac adaptacyjnych należy wykonać:
- montaż nowych drzwi stalowych do węzła, o wymiarach 0,9 x 2,0 m, otwieranych na zewnątrz, z zamkiem typu B, o odporności ogniowej 30 min.,
  - w celu osadzenia drzwi poszerzyć otwór drzwiowy do 90cm,
  - istniejące okna wymienić na nowe i okratować
  - wykonanie studni schładzającej z kręgów betonowych Dn600, h=1000mm, odprowadzenie przez istniejący przewód kanalizacji sanitarnej.
  - wykonanie podposadzki kanalizacji z rur żeliwnych Dn100, od odwodnienia liniowego z rusztem żeliwnym oraz odprowadzenie ścieków ze zlewu do studni schładzającej rurą żeliwną Dn100,
  - zlikwidować istniejący wpust podłogowy

9.0. Uwagi końcowe

Wykonawca winien uzgodnić z Inwestorem.

Szczegółowy zakres prac budowlanych w zakresie standardów wykonania pomieszczenia

- powierzchnię sufitu naprawić, wybielić i wybielić.
- gładko wytylnować i wybielić.
- wyłożyć płytkami ceramicznymi nie pyłującymi, twardo zmywalnymi. Powyżej 1,50 m ściany m wymalować na jasny kolor powłoką malarską chroniącą przed przenikaniem wilgoci lub - skuć wszystkie tynki na ścianach. Ściany należy gładko wytylnować i do wysokości 1,50 m - wykonać instalację elektryczną dla projektowanego węża.
- jako cementową lub wyłożyć terakotą.
- wody posadzki ze spadkiem w kierunku odwodnienia liniowego. Powierzchnię wykonać - po wykonaniu robót remontowych wymagane jest wykonanie nieprzepuszczalnej dla wodomierza do wody zimnej JS1,5 DN15, Powogaz.
- montaż zlewu z zaworem czepalnym zimnej wody, do pomiaru wody zainstalować zgodnie z Opinią kominiarską - przez istniejący kanał wentylacji grawitacyjnej.
- kanał blaszany 20x16cm wyprowadzony na zewnątrz na wysokość min. 1,5m od poziomu terenu, a w pomieszczeniu węża ciepłego doprowadzić 30 cm nad posadzkę. Wywiew -

1. W trakcie montażu postępując się schematem technologicznym węża ciepłego.
2. Montaż wszystkich urządzeń wykonąć zgodnie z wytycznymi producenta.
3. Przed instalowaniem armatury należy usunąć z niej zaślepienia i ewentualne zanieczyszczenia.
4. W przejściach rurociągi należy prowadzić na wysokości min. 1,9 m licząc od spodu izolacji.
5. Przejścia przewodów przez ściany wykonać w tulejach ochronnych,
6. Przewody prowadzić z minimalnym spadkiem 0,3% w kierunku odwodnień,
7. Przewody mocować na zawieszach systemowych,
8. Zawory bezpieczeństwa zamontować zgodnie z projektem na ciśnienie otwarcia: instalacja c.w.u. - 6 bar, instalacja c.o. - 3 bar,
9. Czujnik temperatury zewnętrznej należy zamontować na ścianie wschodniej budynku, na wysokości minimum 3,5 m ponad poziomem terenu,
10. Wszelkie zmiany w projekcie należy uzgodnić z projektantem i KPEC Bydgoszcz.
11. Całość prac wykonać zgodnie z "Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano - montażowych, cz. II, "Instalacje sanitarne i przemysłowe" oraz obowiązującymi przepisami BHP i p.poz.

Wężę ciepły należy wykonywać zgodnie z aktualnie obowiązującymi normami, normatywami i wytycznymi eksploatacyjnymi KPEC.

1) Ustawa Prawo Budowlane z dnia 7 lipca 1994 roku (Dz. U. Nr 106/00 poz. 1126, Nr 109/00 poz. 1157, Nr 120/00 poz. 1268, Nr 5/01 poz. 42, Nr 100/01 poz. 1085, Nr 110/01 poz. 1190, Nr 115/01 poz. 1229, Nr 129/01 poz. 1439)

2) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 roku w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 129/97 poz. 844)

3) Rozporządzenie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 28 marca 1972 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlano montażowych i rozbiórkowych (Dz. U. Nr 13/72 poz. 93)

4) Rozporządzenie Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 2 listopada 1954 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy spawaniu i cięciu metalu (Dz. U. Nr 51/54 poz. 259)

5) Rozporządzenie Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 15 maja 1954 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu butli z gazami sprężonymi i skroplonymi i rozpuszczonymi pod ciśnieniem (Dz. U. Nr 29/54 poz. 115 z późniejszymi zmianami nie dotyczącymi przedmiotu niniejszych warunków)

Warunki techniczne wykonania, badania, prób i odbioru określają normy:

PN-EN 288-1:1999 - Wymagania i badania dla procedur spawalniczych. Przepisy ogólne dotyczące łączenia spawaniem.

PN-EN 288-2:1999 - Wymagania i badania dla procedur spawalniczych. Instrukcja technologiczna spawania łukowego.

PN-EN 288-3:1999 - Wymagania i badania dla procedur spawalniczych . Badania technologii spawania tlenowego stali .

PN-EN 970:1999 - Spawalnictwo . Badania nieniszczące złączy spawanych . Badania wizualne .

PN ISO 4200:1998 - Rury stalowe bez szwu i ze szwem o gładkich końcówkach . Wymiary i masy na jednostkę długości .

PN ISO 6761:1996 . Przygotowanie końcówek rur i kształtek do spawania .

PN-87/M-69772 - Spawalnictwo . Klasyfikacja wadliwości złączy spawanych na podstawie radiogramów .

PN-85/M-69775 - Spawalnictwo . Wadliwość złączy spawanych . Oznaczenie wadliwości na podstawie oględzin zewnętrznych .

PN-89/M-69777 - Spawalnictwo . Klasyfikacja wadliwości złączy spawanych na podstawie wyników badań ultradźwiękowych .

PN-92M-34031 - Rurociągi pary i wody gorącej. Ogólne wymagania

PN-M-34031/A1:1996 i badania .

PN-91/B-02416 - Zabezpieczenie instalacji ogrzewań wodnych systemu zamkniętego , przyłączonych do sieci ciepłych . Wymagania .

PN-76/B-02440 - Zabezpieczenie urządzeń ciepłej wody użytkowej . Wymagania .

BN-64/0330-1 - Ciśnienie nominalne , robocze i próbne w sieciach ciepłych oraz Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych część II. Instalacje sanitarne i przemysłowe .

PN-B-02421/2000 - Izolacja cieplna rurociągów, armatury i urządzeń. Wymagania i badania

PN-93/C-04607 - Woda w instalacjach ogrzewania . Wymagania i badania jakości .

PN-99/8864-46 - Węzły ciepłownicze , klasyfikacja , wymagania przy odbiorze . Terminologia

przyjęta w niniejszym projekcie zgodna z normą

PN-90/B-01421 oraz PN-90/B01430 - Ogrzewnictwo . Instalacje centralnego ogrzewania . Terminologia .

Roboty należy prowadzić zgodnie z **Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 17 września 1999 roku** w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych oraz zgodnie z **Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26.09.1997 r.** w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz z **Rozporządzeniem Ministra Budownictwa i Przemysłu Budowlanych z dnia 28 marca 1972 roku** w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonaniu robót budowlano-montażowych i rozbiórkowych (Dz. U. Nr 13/72 poz. 93) .

Roboty montażowe – prowadzić wg wymagań normy **PN-M-34031:1992 i PN-M-34031/A1**

10.0. Informacja BIOZ

W ramach zadania planuje się następujący zakres robót:

- montaż instalacji, armatury, urządzeń oraz modułów (segmentów) węzła ciepłownego,
- wykonanie próby szczelności,
- zabezpieczenie ciepłochronne rur,
- wykonywanie prac budowlanych,
- wykonywanie robót elektrycznych,
- zamurowanie przebieg i uzupełnienie tynku,
- czynności rozruchowe i regulacyjne.

Wskazanie zagrożeń podczas realizacji robót:

Podczas prac instalacyjnych istnieje możliwość poparzenia .

Sposób prowadzenia instruktażu przed przystąpieniem do robót.

Podczas prowadzenia kolejnych etapów zadania konieczne jest przeprowadzenie odrębnych instrukcji stanowiskowych stosownie do zakresu prowadzonych robót.

Środki bezpieczeństwa.

W celu uniknięcia zagrożeń bezpieczeństwa i zdrowia roboty prowadzić zgodnie z wytycznymi zawartymi w:

- Dz. U. Nr 129/1997, poz. 844, z późn. zm. - stosownie do prowadzonych robót,
- Dz. U. Nr 26/2000, poz. 313, z późn. zm. - podczas transportu materiałów sposobem ręcznym,
- Dz. U. Nr 40/2000, poz. 470, - w zakresie prac spawalniczych,
- Dz. U. Nr 47/2003, poz. 401, - przy pozostałych robotach.

Materiały wykorzystywane podczas budowy składować w sposób nie utrudniający ewakuacji z terenu działki.

Pracownicy muszą być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej zgodnie z Dz. U. Nr 91/2002, poz. 811 stosownie do zakresu prowadzonych robót.

Należy przestrzegać instrukcji obsługi poszczególnych maszyn i urządzeń wykorzystywanych podczas prowadzenia robót.

Uwagi końcowe.

Z uwagi na zakres i rodzaj prowadzonych robót realizacja inwestycji nie wymaga opracowania szczegółowego planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia - "planu bioz" wg Dz. U. Nr 120/2003, poz. 1126.

II.II. OBLICZENIA WĘZŁA CIEPLNEGO

1.0. Dane wyjściowe do obliczeń węzła

1. Temperatura sieci LATO	zasilanie	T_{pl}	70°C
	powrót	T_{pz}	35°C
2. Temperatura sieci ZIMA	zasilanie	T_{zz}	130°C
	powrót	T_{pz}	60°C
3. Maksymalne ciśnienie robocze sieci ciepłej		P_{max}	1,6 MPa
4. Parametry temperaturowe instalacji c.o.	zasilanie	T_{co}	70°C
	powrót	T_{pc}	50°C
5. Parametry temperaturowe instalacji c.w.u.	zasilanie	T_{cwu}	55°C
	powrót	T_x	5 °C
6. Zapotrzebowanie ciepła c.o.		Q_{co}	81,0kW
7. Zapotrzebowanie ciepła c.w.u.	maksymalne	Q_{cwumax}	70,0kW
	średnie	Q_{cwustr}	20,0 kW
8. Opory instalacji	centralne ogrzewanie	dp_{co}	13,1kPa
	c.w.u.	dp_{cwu}	25,0kPa
9. Dopuszczalne ciśnienie instalacji	centralne ogrzewanie	P_{maxco}	0,4MPa
	c.w.u.	P_{maxw}	0,6MPa
10. Ciśnienie statyczne centralne ogrzewanie		P_{st}	0,16MPa

2.0. Przepływy obliczeniowe

Okres grzewczy - parametry wg tabeli regulacyjnej

Przepływy obliczeniowy wody sieciowej dla węzła ciepłego z jednostopniowym podgrzewem ciepłej wody w sezonie grzewczym wynosi:

$$m_1 = \frac{Q_{co}}{c_w \cdot (130 - T_{pl})} + \frac{Q_{cwustr}}{c_w \cdot (70 - 35)} \quad [\text{kg/s}]$$

gdzie:

m_1 – przepływ w sezonie grzewczym, [kg/s]
 c_w – ciepło właściwe wody, [kJ/kg·K] $c_w = 4,19$ kJ/kg·K
 T_{pl} – temperatura powrotu z wymiennika c.o., [°C]
 Q_{co} – zapotrzebowanie ciepła dla centralnego ogrzewania, [kW] $Q_{co} = 81$ kW
 Q_{cwustr} – zapotrzebowanie ciepła dla ciepłej wody średnie, [kW] $Q_{cwustr} = 20$ kW

$$m_1 = \frac{81}{4,19 \cdot (130 - 60)} + \frac{20}{4,19 \cdot (70 - 35)} = 0,276 + 0,136 = 0,412 \text{ kg/s}$$

Objętościowy strumień wody sieciowej:

$$V_{sz1} = 1,48 \text{ m}^3/\text{h}$$

Okres letni

Przebieg obliczeniowy wody sieciowej dla węzła cieplnego z jednostopniowym podgrzewem ciepłej wody w sezonie letnim wynosi:

Obliczeniowa moc wymiennika

Do doboru wymiennika

Dla powyższych danych dobrano:

Typ wymiennika – płytowy, lutowany

Opory wymiennika :

• lato

Przepływ - strona sieciowa

Przepływ - strona instalacyjna

Strona sieciowa

Strona instalacyjna

4.2. Pompa c.w.u.

Przepływ wody cyrkulacyjnej

Urządzenia oczyszczające wodę instalacyjną

Filtr siatkowy typu

FS-15 Kvt

7 m³/h

dpr

0,26 kPa

Dobór parametrów pracy pompy:

Opory instalacji c.w.u.

Opór wymiennika c.w.- strona instalacyjna

Opory na filtrze

Opory miejscowe

Dobrano pompę:

(z płynną regulacją obrotów)

ALPHA 21 25-60N

Grundfos

35,00 kPa

1,00 kPa

1,00 kPa

10,00 kPa

25,00 kPa

dpcwu

dpcwui

dpr

dpcw

10 kPa

16 kPa

1,21 m³/h1,46 m³/h

dpcwu s

dpcwui

Gcyt

0,36 m³/h

dpr

0,26 kPa

70 kW

70/35°C

55/5°C

T_z / T_{pl}T_{cwu} / T_z

4.3. Zabezpieczenie instalacji c.w.u.

Podstawa doboru zaworu bezpieczeństwa

Ciśnienie dopuszczalne wody sieciowej

P_{max}

1,6 MPa

Ciśnienie dopuszczalne wody instalacyjnej

P_{maxcwu}

0,60 MPa

Powierzchnia przekroju XB12M

Masowa przepustowość zaworu: $M = 1,59 \cdot \alpha_{c1} \cdot b \cdot A \cdot [(p_3 - p_1) \cdot \gamma_1]^{1/2}$

A

1 906 kg/h

6 mm²

0,60 MPa

1,6 MPa

gdzie:

 α_{c1} – współczynnik wypływu wody grzejnej; $\alpha_{c1} = 1,0$ b – współczynnik zależny od różnicy ciśnień dla $p_3 - p_1 \leq 5 \text{ KG/cm}^2$

b = 1

 $p_3 - p_1 > 5 \text{ KG/cm}^2$

b = 2

p₃ – ciśnienie czynnika grzejącego [bar]; p₂ = 1,6 barp₁ – ciśnienie dopuszczalne instalacji c.w.u. [bar]; p₁ = 6 barY₁ – ciężar objętościowy wody przy jej obliczeniowej temperaturze [kg/m³];Y₁977,81 kg/m³Współczynnik wypływu dla zaworu $a = 0,54$ a_c

0,189

Średnica wewnętrzna zaworu

d₀

20 mm

współczynnik wypływu wody grzejnej

a_{c1}

1

ciśnienie na wylocie

p₂

0 bar

$$\text{Średnica króćca dopływowego } d_o = \sqrt{\frac{4 \cdot M}{3,14 \cdot 1,59 \cdot \alpha_c \cdot \sqrt{(1,1 \cdot P_{\max \text{ chw}} - P_2) \cdot \gamma_1}}}$$

9,98 mm

SYR 2115 DN25 , ilość 1 szt.

średnica wewnętrzna
ciśnienie otwarcia
 d_o
 P_1
20 mm
6 bar

Obliczenia dla przepływu dwufazowego – mieszanina wody i pary:

UDT

Obliczenie maksymalnego przepływu w przypadku uszkodzenia wymiennika:

$$\dot{m} \geq 3600 \cdot \frac{N}{r} \text{ [kg/h]}$$

122,5 kg/h

gdzie:

N – wydajność wymiennika ciepła w warunkach obliczeniowych [kW]; $N = 70$ kW
 r – ciepło parowania dla ciśnienia 0,6 MPa [kJ/kg]; $r = 2057,8$ kJ/kg

Obliczenia przepływu przez 1 szt. zaworu bezpieczeństwa MTRHUSTY typ SYR2115 DN 25 6,0 bar.

$$\dot{m} = 10 \cdot k_1 \cdot k_2 \cdot \alpha \cdot A \cdot (1,1 \cdot P_{\max \text{ chw}} + 0,1) \text{ [kg/h]}$$

674,31 kg/h.

gdzie:

k_1 – wsp. poprawkowy uwzględniający właściwości czynnika roboczego i jego parametry przed zaworem lub głowicą zabezpieczającą, $k_1 = 0,523$
 k_2 – współczynnik poprawkowy uwzględniający wpływ stosunku ciśnień przed i za zaworem bezpieczeństwa, $k_2 = 1,0$
 α – współczynnik wypływu dla pary wg. danych katalogowych; $\alpha = 0,54$
 P_1 – ciśnienie dopływu, $P_1 = 1,1 \cdot P_2 = 0,66$ MPa
 $A = 314,16 \text{ mm}^2$ dla HUSTY typ SYR2115 DN25, 6,0 bar, $d_o = 20 \text{ mm}$

Dobrano dla przepływu dwufazowego zawór spełnia warunek:

$$674,31 > 122,5$$

5.0. Węzeł c.o.

5.1. Wymiennik c.o.

Obliczeniowa moc wymiennika

Do doboru wymiennika

zasilanie

Dla powyższych danych dobrano:

Typ wymiennika – płytowy, lutowany

Opory wymiennika :

Przepływ - strona sieciowa

Przepływ - strona instalacyjna

Strona sieciowa

Strona instalacyjna

dp_{wcos}
 dp_{wcol}

1,0 kPa
17,0 kPa

0,94 m³/h
3,63 m³/h

XB12L-1-30 G11/4G11/4 Danfoss.

T_z / T_p
 T_{zco} / T_{pco}
81,0 kW
130/60°C
70/50°C

5.2. Pompa c.o.

Przepływ wody obiegowej

G_{ico}

3,63 m³/h

Urządzenia oczyszczające wodę instalacyjną

Dobór parametrów pracy pompy:

Opory instalacji c.o.
Opór wymiennika c.o.-strona instalacyjna
Opory na filtrze
Opory mieszkowe

dp_{co} 13,1 kPa
dp_{wcol} 17,00 kPa
dp_f 3,30 kPa
dp_{wico} 5,00 kPa

38,40 kPa

Dobrano pompę:

(z płynną regulacją obrotów)

MAGNA3 25-60

Grundfos

5.3. Zawór bezpieczeństwa instalacji c.o.

Podstawa doboru zaworu bezpieczeństwa

PN-B-02414:1999 i zaleceniami UDT (WUDT-UC-WO-A/01, WUDT-UC-ZS/E)

Cisnienie dopuszczalne wody sieciowej

Cisnienie dopuszczalne wody instalacyjnej

Powierzchnia przekroju XB12L

A

9 mm²

Masowa przepustowość zaworu: $M = 447,3 \cdot b \cdot A \cdot [(p_{smax} - p_1) \cdot p]^{1/2}$

0,85 kg/s

gdzie:

b – współczynnik zależny od różnicy ciśnień dla $p_3 - p_1 \leq 5 \text{ kg/cm}^2$

b = 1

$p_3 - p_1 > 5 \text{ kg/cm}^2$

b = 2

p_{smax} – ciśnienie czynnika grzejącego [bar]; $p_{smax} = 16 \text{ bar}$

p_1 – ciśnienie dopuszczalne instalacji c.o. [bar]; $p_1 = 4 \text{ bar}$

γ_1 – ciężar objętościowy wody przy jej obliczeniowej temperaturze [kg/m³]; $\gamma_1 = 934,82 \text{ kg/m}^3$

Współczynnik wypływu dla zaworu

$\alpha = 0,30$

$\alpha_c = 0,9 \cdot \alpha$

0,27

Średnica wewnętrzna zaworu

współczynnik wypływu wody grzejącej

d_{c1}

1

ciśnienie na wylocie

p₂

0 bar

Średnica króćca dopływowego

$$d_o = 54 \cdot \sqrt{\frac{M}{\alpha_c \cdot \sqrt{p_1 \cdot p}}}$$

12,27 mm

Dobrano zawór bezpieczeństwa typ

SYR1915 DN25, ilość 1 szt.

HUSTY

średnica wewnętrzna

d_o

20 mm

ciśnienie otwarcia

p₁

4 bar

Obliczenia dla przepływu dwufazowego – mieszanka wody i pary:

UDT

Obliczenie maksymalnego przepływu w przypadku uszkodzenia wymiennika:

$$\dot{m} \geq 3600 \cdot \frac{N}{r} \text{ [kg/h]}$$

136,66 kg/h

gdzie:

N – wydajność wymiennika ciepła w warunkach obliczeniowych [kW]; N = 81,0 kW
r – ciepło parowania dla ciśnienia 0,4 MPa [kJ/kg]; r = 2133,8 kJ/kg

Obliczenia przepływu przez 1 szt. zaworu bezpieczeństwa HUSTY typ SYR1915 DN 25 4,0 bar.

$$\dot{m} = 10 \cdot k_1 \cdot k_2 \cdot \alpha \cdot A \cdot (p_1 + 0,1) \text{ [kg/h]}$$

109,34 kg/h

5.4. Naczynie zbiorcze

Podstawa doboru

Parametry instalacji c.o.

zapotrzebowanie ciepła

pojemność instalacji

maksymalne ciśnienie w instalacji

obliczeniowa temperatura wody instalacyjnej

obliczeniowa temperatura wody instalacyjnej

ciśnienie statyczne budynku

Ciśnienie wstępne w naczyniu zbiorczym przeponowym

Maksymalne obliczeniowe ciśnienie w naczyniu

Pojemność użytkowa naczynia

gęstość wody instalacyjnej w temperaturze początkowej

temperatura początkowa

przyrost objętości wód instalacyjnych

Minimalna pojemność użytkowa naczynia zbiorczego przeponowego wyznaczona wg wzoru:

$$V_u = V \cdot p_1 \cdot \Delta v$$

V_u

15,7 dm³

Pojemność całkowita naczynia

Minimalna pojemność całkowita naczynia zbiorczego wyznaczona wg wzoru:

$$V_n = V_u \cdot \frac{p_{\max} + 1}{p_{\max} - p}$$

V_n

31,0 dm³

Obliczenie pojemności użytkowej naczynia zbiorczego z rezerwą eksploatacyjną:

$$V_{ur} = V_u + V \cdot E \cdot 10 \text{ [dm}^3\text{]}$$

V_{ur}

38,0 dm³

- przyjęte procentowe ubytki wody instalacyjnej $E = 1,0\%$

Obliczenie ciśnienia wstępnego pracy instalacji i całkowitej pojemności naczynia zbiorczego z uwzględnieniem rezerwy eksploatacyjnej:

ciśnienie wstępne pracy instalacji:

$$p_R = \left[\frac{1 + \frac{V_{ur} \cdot \left(\frac{p_{\max}}{d_{\max}} + 1 \right) - 1}{V_n}}{\frac{p_{\max} + 1}{p_{\max} - p}} \right] - 1 \text{ [bar]}$$

p_R

1,80 bar

całkowita pojemność naczynia zbiorczego z uwzględnieniem rezerwy na ubytki eksploatacyjne:

$$V_{ur} = V_{ur} \cdot \frac{p_{\max} + 1}{p_{\max} - p_R} \text{ [dm}^3\text{]}$$

V_{ur}

85,7 l

Dobrano naczynie typu:

Rura wzbiorcza	d	Minimalna średnica wewnętrzna rury wzbiorczej (nie mniej niż 20 mm): d_{min}
Reflex	6,50 mm	25,0 mm
NG80 /6	1 szt.	

6.0. Węzeł przyłączeniowy

6.1. Licznik ciepła

Licznik główny - dobór i dostawa ciepłomierza głównego po stronie KPEC Bydgoszcz.

Do pomiaru ilości ciepła przewiduje się montaż ciepłomierza z przetwornikiem przepływu. Montaż ciepłomierza na przewodzie zasilającym, bezpośrednio za głównymi zaworami odcinającymi. Pozostawia się miejsce do zabudowy ciepłomierza o długości 500mm - miejsce montażu zaznaczono na schemacie oraz rzucie węzła.

Wstępny dobór ciepłomierza:

Przepływ wody sieciowej zima:
Przepływ wody sieciowej lato:

Zakres pomiarowy

obliczeniowy spadek ciśnienia dla $k_v=13,4 \text{ m}^3/\text{h}$:

- dla $V_{sz1} 1,48 \text{ m}^3/\text{h}$

obliczeniowy spadek ciśnienia lato

Przepływomierz typu:

Multical 602

Przepływomierz typu:

Licznik ciepła do pomiaru energii cieplnej obiegu c.w.u.

Przepływ wody sieciowej lato

Zakres pomiarowy

obliczeniowy spadek ciśnienia dla $k_v=13,4 \text{ m}^3/\text{h}$:

obliczeniowy spadek ciśnienia lato

Przepływomierz typu:

Multical 602

Przepływomierz typu:

6.2. Wodomierz wody uzupełniającej

Pojemność zbioru c.o.

V_{co}

0,75 m³

Czas napełnienia

3 h

Przepływ wodomierza

G_w

0,25 m³/h

Wodomierz do wody ciepłej z nadajnikiem impulsów

typ

JS90G3-2,5

POWOGAZ

6.3. Opony modułu przyłączeniowego

Opony węzła przyłączeniowego - zima

- dla przepływu:

V_{sz1}

1,48 m³/h

Opór na urządzeniach czyszczących:

Filtr typu FVF(300) DN32 $k_{vs} = 20 \text{ m}^3/\text{h}$

Opór na przepływomierzu licznika głównego

Opory mieszkowe

2,00 kPa

0,54 kPa

1,21 kPa

Dobrano regulator typu

AVPQ

DN20(G1)

Danfoss

Lato

Rzeczywisty opór zaworu całkowicie otwartego

Kvs zaworu regulacyjnego

Ciśnienie dyspozycyjne węża ciepłego

Kvs

zimna/lato

100/100 kPa
6,3 m³/h

7,45kPa

- dla V_{sz1}

Zima:

Rzeczywisty opór zaworu całkowicie otwartego

Kvs zaworu regulacyjnego

Ciśnienie dyspozycyjne węża ciepłego

Kvs

zimna/lato

100/100 kPa
6,3 m³/h

5,52kPa

lato :

- wg tabeli regulacyjnej

zima :

Przepływ wody sieciowej przez zawór:

6.6. Regulator stałej różnicy ciśnień i przepływu

Siłownik elektryczny typu

Średnica nominalna

Kvs zaworu

Dobór zaworu typu:

Rzeczywisty opór zaworu całkowicie otwartego

Kvs zaworu regulacyjnego

Przepływ wody sieciowej przez zawór

Zawór regulacyjny c.w.

Siłownik elektryczny typu

Średnica nominalna

Kvs zaworu

Dobór zaworu typu:

Rzeczywisty opór zaworu całkowicie otwartego

Kvs zaworu regulacyjnego

- wg tabeli regulacyjnej

Przepływ wody sieciowej przez zawór:

Zawór regulacyjny c.o.

6.5. Zawory regulacyjne

Opór węża przyłączeniowego lato

Opory miejscowe

Opór na przepływowomierz i licznika głównego

Filtr typu FVF(300) DN32 kvs = 20 m³/h

Opór na urządzeniach czyszczących:

Opór węża przyłączeniowego zima

Opór węża przyłączeniowego zima

dP_{przyłz}

3,75kPa

- dla przepływu:

V_{sz1}1,72 m³/hdP_{st}

0,74kPa

1,65kPa

2,00kPa

4,39kPa

dP_{przyłl}

13,7kPa

4,0m³/h1,48 m³/hG_{sr1}dp_{100%}

VM2 DN20 Danfoss

4,0 m³/h

DN20

AMV20 Danfoss

G_{scw}1,72m³/h4,0m³/h

18,5kPa

dp_{100%}

VM2 Danfoss

4,0m³/h

DN20

AMV33 Danfoss

Dobór nastaw regulatora ciśnienia i przepływu

Kvs zaworu
Średnica nominalna
Spadek ciśnienia na dławiku
Zakres nastawy przepływu
Współczynnik z
Prędkość przepływu na wylocie zaworu

6,3m³/h
20 mm
20 kPa
0,2 - 1,0
0,60
1,5m/s

SEZON GRZEWczy	STRATY CIŚNIENIA WĘZŁA CIEPŁNego	
	c.o.	[kPa]
	C.W.U.	[kPa]
LATO		
		Obliczenia i sprawdzenie
		Wymiennik ciepła
		Opory miejscowe i liniowe
		Zawór regulacyjny całkowicie otwarty
		Licznik na c.w.u.
		Opór gąteży
		Regulowana różnica ciśnień (nastawa regulatora)
		Węzeł przytłaczający
		Opór regulatora dP/V + Fmier
		Obieg węzła (filtr)
		Licznik ciepła
		Opory miejscowe i liniowe
		45,27
		53,99

Zakres nastaw ciśnienia na regulatorze: 0,2...1,0 bar
Zakres nastaw przepływu na regulatorze:

zimna: 20 kPa
zimna : 1,48 m³/h
lato: 23kPa
lato:1,72 m³/h

Sprawdzenie zaworu dP/V ze względu na:

- stopień otwarcia zaworu regulacji

Spadek ciśnienia na zaworze
Przepływ przez zawór
kv obliczeniowy
Kvs dobrany

25,52
1,48
2,92
6,3

Vsz1

0,47

27,45
1,72
3,28
6,3
0,52

Lato

6.7. Parametry pracy węzła

TABELA PARAMETRÓW

WÉZEL C.O. I C.W.U. 10		
LATO	Parametry sieci: - temperatury tabeli regulacyjnej: - ciśnienie dyspozycyjne węzła: - przepływ	
	Parametry c.o.: - moc zamówiona - temperatury - nastawa termostatu c.o. - ciśnienie dyspozycyjne - ciśnienie wstępne w naczyniu wzbiorczym - nastawa otwarcia zaworu bezpieczeństwa - pompa obiegowa: tryb pracy	130/60°C 46,0 kPa 1,48m³/h
	Parametry c.w.u.: - bilans c.w.u.: - Q cwu max - Q cwu śr - temperatury - straty ciśnienia w instalacji - nastawa termostatu c.w.u. - nastawa otwarcia zaworu bezpieczeństwa - pompa cyrkulacyjna: tryb pracy	70/50°C 81,0 kW 70/50°C 13,1 kPa 1,8 bar 4,0 bar p-v/auto
ZIMA	Nastawa regulatora dp-V - regulowana różnica ciśnienia - przepływ	
	Parametry c.w.u.: - Q cwu max - Q cwu śr - temperatury - straty ciśnienia w instalacji - nastawa termostatu c.w.u. - nastawa otwarcia zaworu bezpieczeństwa - pompa cyrkulacyjna: tryb pracy	70,0 kW 20,0kW 55°C 25 kPa 60°C 6,0 bar p-v/auto
	Parametry c.w.u.: - Q cwu max - Q cwu śr - temperatury - straty ciśnienia w instalacji - nastawa termostatu c.w.u. - nastawa otwarcia zaworu bezpieczeństwa - pompa cyrkulacyjna: tryb pracy	70,0 kW 20,0kW 55°C 25 kPa 60°C 6,0 bar p-v/auto
LATO	23 kPa 1,72 m³/h	16 kPa 1,48 m³/h

7.0. Wykaz urządzeń węża

Zestawienie urządzeń węża kompaktowego, schemat węża wg rysunku nr 2:

Ozn. rys.	pozycja	Typ	Opis	Ilość
1	1	Wymiennik ciepła co	XB12L-1-30, Danfoss	1
2	2	Wymiennik ciepła cw	XB12M-1-20, Danfoss	1
		Isolacja węża		1
Moduł przyłączeniowy				
Układ regulacyjno-pomiarowy				
3	S1	Zawór odcinający	Danfoss, JIP-WW, DN32, Spawany	2
5	TE	Czujnik temperatury		2
6	DPV	Regulator różnicy ciśnień z regulatorem przepływu	Danfoss typu AVPQ, średnica DN20 G1, $k_{vs} = 6,3$ m ³ /h, Gwint zewnętrzny, PN25	1
7	FQ1	Licznik ciepła	Kamstrup, Multical 602 (calc), ULTRAFLOW 54 QP2,5m ³ /h, 190mm, G5/4", PN16, Gwint zewnętrzny, Zasilanie	2
	FQ1	Moduł licznika ciepła	Moduł RS232 wejście/wyjście impulsowe 670010	2
8	F1	Filtr	Danfoss, FVF - [300], DN32, Magnetyczny, Kohlerz	1
9	P1	Zawór spustowy	Danfoss, JIP IW T-handle, DN15, Gwint wewnętrzny	1
10	T1	Termometr	Danfoss, TD150, 0-160°C	2
11	P11	Manometr	Wika, 111.10.100, 0-16 bar, Temp. max 150°C Kurek manometryczny 3-drog Fig.528 PN25 RUKA SYF. 1/2"x 1/2" CZARNA	3
Układ stabilizujący - uzupełniający				
13	G6	Zawór odcinający	Zawór gwintowany BVR-DZR, DN15, PN25	1
14	G7	Zawór spustowy	Kurek kulowy spustowy ze złączką do węża, DN15, PN10	2
15	RE	Reduktor ciśnienia	Regulator ciśnienia typ D06FH DN15 zak.1,5-12 bar t-70C PN25, HONEYWELL. NASTAWA 4,0 bar	1
16	FQ1	Wodomierz	JS90-NK Q3=2,5 m ³ /h 10imp/h, POWOGAZ	1
17	NW	Naczynie wzbiorcze	Naczynie wzbiorcze przeponowe NG80/6 bar, REFLEX	1
18	G5	Zawór rozprężny	Reflex, SU, Gwint wewnętrzny, 1"	1
19	P12	Manometr	Danfoss, M80, 0-6 bar, D-80mm, Temp. max 130°C, KI. 1.0, G1/2" Kurek manometryczny 3-drog Fig.528 PN25	5
20	P2	Zawór spustowy	Danfoss, BVR-DZR, 1/2", Gwint wewnętrzny	1
Wysoki parametr				
21	S2	Zawór odcinający	602 DN20/1" PN25, WESA	2
22	S3	Zawór odcinający	602 DN20/1" PN25, WESA	2
23	ZR1SCO	Siłownik elektryczny dla zaworu	Danfoss, AMV 20, 230V	1

Ozn. rys.	Nazwa urządzenia	Typ	Producent	Ilość
48	ZA	Zawór antyskażeniowy	EA251 DN32	1
49	O	Odpowietrznik automatyczny	DN15	1
50	SCWA	Stabilizator c.w.	Stabilizator ciepłej wody SCWA2	1

Zestawienie urządzeń dodatkowych:

47	Tzew	Czujnik temp. zewnętrznej	Danfoss, ESM1	1
-	R	Klucz aplikacji ECL	A266	1
46	R	Regulator pogodowy	Danfoss, ECL Comfort 310, 230V	1
-	0	Skryzanka elektryczna	Styczniki, 2, < 16A, KMK2, obudowa plastik	1
Układ regulacji elektronicznej				
45	R	Reduktor	Reduktor ciśnienia wody typ 315 DN32 (G1 1/4"), SYR	1
44	WZ	Wodomierz	Wodomierz skrzydełkowy jednostrumieniowy do wody zimnej typ JS2,5 DN15, POWOGAZ	1
43	ZBW	Zawór bezpieczeństwa	SYR2115 DN25/6,0 bar, HUSTY	1
42	Trcw	Termostat	Termostat TR/STW ST-1 (30-120°C) G1/2", Danfoss	1
41	Tcw	Czujnik kieszeniowy	Danfoss, ESMU 100 St	1
40	TM2	Termomanometr	KFM, WP 80/R KI.2.5, 0-1,0MPa / 0-120°C	2
39	PC	Pompa cyrkulacyjna	Grundfos, ALPHA2L 25-60 N 180, 1*230V, 0.3A, DN25, PN10	1
38	Z3a	Zawór odcinający	DN15 323050 BALLSTOP, CALEFFI	1
37	Z3	Zawór odcinający	Zawór odcinający z wbudowanym zaworem zwrotnym DN15 323050 BALLSTOP, CALEFFI	1
36	Z2a	Zawór odcinający	Zawór odcinający gwintowany BVR-DZR DN15 PN25, Danfoss	3
35	Z2	Zawór odcinający	Zawór odcinający z wbudowanym zaworem zwrotnym DN25 323050 BALLSTOP, CALEFFI	1
34	F4	Filtr	Zawór odcinający gwintowany BVR-DZR DN32 PN25, Danfoss	5
33	F3	Filtr	Filtr siatkowy gwintowany DN15 PN20 FVR-DZR 280 oczek, Danfoss	1
WYM.CWU niskie parametry				
32a	Trco	Termostat	Filtr siatkowy gwintowany DN32 PN20 FVR-DZR 280 oczek, Danfoss	1
32	ZBO	Zawór bezpieczeństwa	Termostat TR/STW ST-1 (30-120°C) G1/2", Danfoss	1
31	Tco	Czujnik przyłogowy	SYR 1915 DN25/4,0 bar, HUSTY	1
30	TM2	Termomanometr	Danfoss, ESM-11	1
29	PO	Pompa	KFM, WP 80/R KI.2.5, 0-1,0MPa / 0-120°C	2
28	Z1	Zawór odcinający	Grundfos, MAGNA3 25-60, 1*230V	1
27	F2	Filtr	Danfoss	2
WYM.CO niskie parametry				
26	ZR2SCW	Stownik elektryczny dla zaworu regulacyjnego	Zawór odcinający gwintowany BVR-DZR DN32 PN25, Danfoss	1
25	ZR2SCW	Zawór regulacyjny	Danfoss, AMV 33, 230V	1
24	ZR1SCO	Zawór regulacyjny	Danfoss, VM 2, kvs 4,0, DN20	1
		regulacyjnego	Danfoss, VM2, kvs 4,0, DN20	1

		V-300, PN10 /85C		
-	Rurociągi c.w.u. np. z rur typu Inox	DN32	3 m	
		DN15	2 m	
-	Rury instalacyjne c.o. wg PN-74/H-74200, ze stali typu S, łączone przez spawanie	DN32	3 m	
		DN25	2 m	
-	Rury instalacyjne wg PN-EN 10216-2:2004, ze stali P235GH, łączone przez spawanie	DN15	1 m	
		DN32	8 m	
-	Kanał blaszany	20x16cm	4,5 m	
-	Rura kanalizacyjna żeliwna kielichowa	DN100	2,0 m	
		Koneckie Zakłady Odlewnicze SA		
-	Rura kanalizacyjna PVC-U	DN110x3,2	1,0 m	
		WAVIN		
-	Rura kanalizacyjna PVC	DN40	2,0 m	
		WAVIN		
-	Zawór napowietrzający	DN50	1 SZT.	
		WAVIN		
-	Studnia schładzająca	Kręgi betonowe Dn600 – 1 szt. Zwężka kanalizacyjna z wjazdem typu lekkiego A15	1 szt.	
-	Odwodnienie liniowe	Odwodnienie liniowe rusztem żeliwnym L=1,0m V100 z odpływem bocznym Dn100	1	ACO
-	Zlew		1	
-	Zawór ze złączką do węża		1	
-	Wodomierz	Wodomierz do pomiaru wody zimnej JS1,5 Dn15	1	POWOGAZ

Rurociągi kompakowego węża ciepłego:
strona wysokoparametrowa:
strona niskoparametrowa - obieg c.o.:
strona niskoparametrowa - obieg c.w.u.:

rury stalowe czarne bez szwu
rury stalowe czarne ze szwem
rury Inox

UWAGA: Wszystkie urządzenia stosowane w węźle ciepłym winny spełniać wymagania eksploatacyjne KPEC Bydgoszcz:
- urządzenia i elementy po stronie wysokich parametrów:
- temperatura obliczeniowa $t_o = 130^\circ\text{C}$
- ciśnienie obliczeniowe $p_o = 1,6 \text{ MPa}$
- urządzenia i elementy stosowane w instalacji centralnego ogrzewania:
- temperatura obliczeniowa $t_o = 100^\circ\text{C}$
- ciśnienie obliczeniowe $p_o = 1,0 \text{ MPa}$

II. PROJEKT TECHNOLOGII WĘZŁA CIEPLNEGO II.III. CZĘŚĆ RYSUNKOWA

Nr rys.	Nazwa rysunku	Skala
Rys.1	PLAN SYTUACYJNY	1:500
Rys.2	SCHEMAT TECHNOLOGICZNY WĘZŁA CIEPLNEGO	-
Rys.3	RZUT WĘZŁA CIEPLNEGO	1:50
Rys.4	WYTTCZNE BUDOWLANE	1:50
Rys.5	ROZWINIĘCIE INSTALACJI WODY I KANALIZACJI SANITARNEJ WĘZŁA CIEPLNEGO	1:50